

САНА ОЛОХ

ХАБИАТ
1931 СЫЛ АЛТЫННЫ
15 КҮНҮТТЭН ТАХСАР

№ 112 (7185) ● 1991 с.м.д. Балабан майын 17 күнэ, Олутурунньук ● Сыаната 8 харчы

И. ПЕТРОВ.

Статистика оройуоннаабы отдела

**КҮНДҮ ААБААЧЧЫ, ОРОЙУОНУН ХАҢЫАТЫГАР СУРУТТА-
РАРГЫН УМНУМА!**

Ааспыт нэдиэлэ кердөрүүгүр тээнвэтэххэ оройуон үрдүгүн баара-сууда 264 тонна оту эбэннэбит. 50 тонна сылгыс угулуна. Ол иһинтэр «Чурапчы» совхоз 223, «Мугудай» совхоз 41 тонна оту эбистилэр. Итинтэн урагы хаһааныстыбалар суудамыттара ырааппыт. Нэдиэлэ устата сүөһүгэ дороххой уонна сүмэһиннээх аһылыктары бэлэмнээһингэ тугу даһаны оһорбоһох оройуон 5 совхозугар, өччүоттарыттан көстөрүһүн, эвенолар баар, оһорго дьон үлэһиһ курдуктар. Оччотугар бүтүн нэдиэлэ устата туһунан дьарыһтаннылар.

Биһигини хайдах хааччыйалларый?

Биир сыананан
атыллыбыт

Бу хүнээр эвчлүүлжээний хортонпуйуулан, оёууот астарын хааччйиыга Чурачылгаады райпотребеоюз туох үлэни, кэсэтинин ытарын бидэи бадалах эзбэх буолуо. Онон сибээстээн кор- респондент С. Попов бырабылыааныа председателэ П. Г. Кириллентэ адыах ыйылыага эппиэттириг- гэр көрдөстө.

Ыйытты: Бу хайысханан суох дьаһаллары ылан аарыһыт?

Энхэт: Оройгоосхут ний эрх совхоо хортуйлуу уунээрээ. Эрдийн Эрхетийн аянаа совхоо 50 тонна хортуйлуу туттарыахтай. Оуу кун бүгүн чойлайдыахтай. Араага, итгэн совхотарбыт бээрэр хортуйлуудара бүтэрэ буудуо. Хортуйлуу Мэнгэ Хагалаас оройгоон Лэюнь аянаа совхотуттан атылаан эрбит. Дуогабардааг сыананан 300 тоннаа малахтай. Овон 100 тоннаа адал атылаан эрбит. 1 тонна хортуйлуу 4 тий, соли: атылаабыт. Итгн таһынаа кэлэтиний «Хачынаат» совхоо салаатан кызын малабыт.

Ыйытыы: Оттон кап-пырестаа дьыаһа хайта-рыа?

Элпиз: Халкымыстаны 100-чэка топнаны эмиз ети этэр. Ленин адынан совхозонутуттай булуох-пут дэбэбит. Кэспэтин түмүгэ-бидиэ илэк. Ону тэмэ «Мыллаааааааааа» совхоз

БЫНЧЫМ: Петр Галр...
...ханын хиймэх...
...тутуһан пиниян...
...буруот астарын дэл...
...тэххэ соһу?

Эллийнхэн оройд хуралдаж байсан үеэс эхлээд тэднийг өөрсдийнхөө ажиллагаагаар шаарцаж, үнэлж, гүйцэтгэх ёстойг үргэлж сануулж байгаа билээ.

Эллийнхэн Оройд хуралдаж байсан үеэс эхлээд тэднийг өөрсдийнхөө ажиллагаагаар шаарцаж, үнэлж, гүйцэтгэх ёстойг үргэлж сануулж байгаа билээ.

Ыйытма: Итинтэн ура-
гы одуруот айын ханнын
көрүң атымыга тахсын
субуу?

Элпнэг: Арзана, итгэлтэй, сүх буудараа буюу. Орто Азия респондентуудын 40% нь «Мандаагаар» сөхөд халхыг хамтатгалддаг. 40% нь «Мандаагаар» сөхөд халхыг хамтатгалддаг. 40% нь «Мандаагаар» сөхөд халхыг хамтатгалддаг.

публикаларын кытары
көпсөтүүлөр эрэнээр
түмүктөрү биэрбөтүлэр.
Быйыл сайын сөнхостар-
тан уонна пөһүөннөһүт-
тан хоһуудубут 80-ча тон-
на огурусуну атыылааты-
быт. Биллэн турар, сүө-
дүтэ ыраахан.

Бу актыг «Кылым» хаһаат 1989 сыл атыр-
дах айын 27 күнүгүдөй нүмүрүгүр бачыат-
тэмнитэ. Автор — Бахсы оһуолатын баста-
кы үөрэнээччилэриттэн биридэстэрэ, кэлиин со-
сетский, хаһайымстыбаннай үлэсэ элбэх сы-
ратын биэрбит Удо Кыһыл Знамята орден-
наах Григорий Дмитриевич Сленцов — билигин
бииһиги кэнээбитигэр суох.

уонна оҕолору үөрөтүт-
тэр үтүөлэрин-өҥөлөрүн
толбуу саныыһы.

Григорий Игнатьевич
Слепцов эмнэ үерэзгн
сэлдээн Якутскайдаагы
педагогическай техникуму
бүтэрэн үхүн сэдлэртэ

да махтаных тустаахтар,
Киилэр үөрэммит уһу-
билгитин үөрэнэр оһуола-
дарын ити дьон төрүттөр-
биттэрэ. Киилэр дьаны-
һан туруорсууларынан
1915 сыллаахха Баһы-
га оһуола дьыһыттын тутуу-
га көнүллөммүтэ, аһыла-
та түһэриллибитэ. Ону
олохтоох баайдар хаач-
чахтаһаннар, тутуутун
уһаппыттар. Революция
көһиниттэн эрэ, 1920 сыл-
лаахха, киилэр үөрэммит
ыччаттарын баһылаһын-
нарынан көһүлээһиннэ р и-
нэн оһуола тутуута ситэ-
риллэн туһада киллэри-
либитэ.

Дуяа Аржанова совет-
скай олоххо тийэ кы-
һан олорботоро. 1917
сыллаах саас олбута.
Энэбэс, утүа суобастаах
учуутталы кэһиллэниңнэ
улаханнык айыһыта. Ити
сайын киини кэрэстээн,
аатын-суолун үнэтитээри
остуолба хааматыһыңы
туруорбуттара. Ону ар-
һыа үөрүүлээх минтипгар
нэһиллээк кыра-хара дыоно
мустан олордохторуна
аатыгастаах икки баай
— Яков Егоров, Федор
Местников холуочук кэ-
лэн дыону ыган-түүрэн
ыһа сатаабыттара, хама-
матыһыңы ылан бырадар-
га бирикэстээбиттэра.
Игнатий Алексеевни
кырбаары соруумуттара.
Ону мүстүбүт нэһиллэ-
ниңнэ истибэтэбэ, абаран-
сатаран туран бэйэлэрин
үүрбүттэра, Игнатий
Алексеевни кырбаппа-
тахтара.

Үөрэх, сайдмн өстөөх-
төрө, батгыгастаах баай-
дар Егоровтаах Местни-
ков түүн кэлэн пазма-
тынныгы көтүрэн остуол-
батын көгүскэ ылан бы-
рахпыттарын нэһилиэн-
нэз инкистээн туруорбута
билгигээмгэ дээрэ ту-
вар.

Бахсыга бастаны оску-
ланы астарбыт. ычаты
үөрэххэ, прогрессивнай
өйгө санаара илһит, өд
иниһгэр баттыгастаах
баайлары утары охсу-
супт Игнатий Алексеевич
Слепцов уонна бастаан
учуутал Евдокия Софро-
новна Аржанова аатта-
суоллара хаан да өлбө-
дүйбөт өйдөбүннүк буо-
ла туруохтаах.

Г. СЛЕПЦОВ.

Бахсы оскваатын 80 сылын туолуутугар

**Өлбөөдүйбэт
өйдебүннүүк
буоллунар**

ыгороро, Ордул нуучча талын, ахсааны кичэбэн уоратара. Оччотоогу оскуола программатыгар булгучулаахтын киллэриллэр. «Тангара сокуонун» уруогар сөччолөөх болгомтоку уурбат этэ. Ол иһин уонна Игнатий Алексеевич сабыдыалынан даҕаны оччотоогу үөрэнэччилэр тангараны итэрэбэт буола инуунали- биһит, Витити кэккэби- титтан, баг, сээлэһыр- дыт даҕаны тахсыбатара. Нууччалык көнгүл кэлсэ- гэр, суруйар, ахсааны үчүгэйдик суоттуур буо- лан оскуоланы бүтэрэр- би.

Ити Бахсым оркуулахын бүтүрбүттөр санга үөскө-
бүт Советскай былазена
үлөнүт буолалларытар,
сорохтор үөрэхтэрин си-
тиниллээхтик салгыыллы-
рытар торутунан буолбу-
та, Хөлөбур Бахсым на-
чалый училецыны бү-
түрбүт Тарат Павлович
Местников педтехникум-
го ситиниллээхтик үө-
көн учуутал, эппиэттөөх
советскай үлөнүт, респу-
блика искусствотын тэрий-
сэгчи, салайсаячы
буолубуз, Кини дыдаа-
чы мэл оҕото этэ. Нэн-
лигэр оркуула аһыллы-
батара буоллар адьас үө-
рэв суох хаалар дьылда-
лаба, Тарас Павлович
быһаччы сабыдыалын
Бахсыттын элбөх искус-
ство үлөнүттөрө; үтүүлээх
артыстар нияллан тахсы-
быттара, Ону сыналлаа-
тахха Бахсыта бастакы
окууланы астарбыттар

норуот үөрэҕиринитигэр
үлэһээбитэ. Кини РСФСР
уонна Саха ССР оскуола-
ларын үтүөлээх учуутала.

Кирилл Матвеевич Ноговицын Якутскайга үөрэрин салгыы сылдьан 1921 сыллаахха Коробейников баандатын утары охсуһуу фронтунар сырдан тыһынын биэрбэтэ. Михаил Игнатъевич Слепцов —эмис Якутскайга үөрэнэ сылдьан Пепеляев баандатын утары охсуспут партизан Бахсы бастаны колхозтарыннан биирдэстэрин — «Вулгуныах» артыалы тэрийбэтэ уонна оһоно уон биэр сыл устата председателинан үлэли сылдьан Ада Дойдуу көмүсүүр Улуу сарин фронтунар баран геройдуу охтубута. Алексей Игнатъевич Слепцов 1929 — 1930 сылларга Вудукага оро турбут баанданы утары охсуһуу аҕа активнайдык кыттан икки сиринэн баалһырбыга, Кини Самара куоракка тыа хаһаайыстыбатын академиятыгар үөрэнэ сылдьан олбута.

Ийя барыга Елдожи
Софронова үөрөппит ыч-
чаттарыгар чин билини,
үөрөдү биэрбитин, үтүө
быһыыга, прогрессивнай
ойго-санаарга ийиптиги
түмүгө. Ол ийин биһиги,
күннэхэ үөрөммүттэр,
үлэни буолбуттар, учуу-
талбытын истиги махтал-
бытынан изиэстибит.

Кэлхи үерамниттэр, билниги ыччаттар даганы Игнатий Алексеевичка, Ефдокия Софроновна.

УЛАРЫТЫ КЭМИГЭР

«Мяндаагай» совхоз бу күүнэргэ үлэни-хамна-
ны хайдах тэрийн ээрэн гугуун кэсэйиригэр би-
һиги көрсөндөммыт директор В. П.
Чичигинаровтан көрдөстө.

Ыйымы: Сүбү аны-
сын бөлөмнөзүннөгө
сайдаххыт?

Эпиэт: Билигин туру-
унан совхоз үрдүнэн
404 тонна оттонубут.
Оттон чааһындайдар 878
тонна оту чөмөттүлөр.
Киниларга 1700-чээк гек-
тар сирн өлүү-чаас биэр-
иллпт.

кэлтэ. Ити билингентэ.
Кини сиритер алаан «За-
ра» диген сэлмэһиннэйн
ыһан үүнэрдибит. Үү-
лүүтэ үчүгэй. Гектартан
25—30 центнер кэлэрэ
буолуо диген сабагалыыр
этибит. Ол эрээри, сэл-
мэһиннэй үүнүүтэ лаппа
үчүгэй буолан тарыта.
Механизатор Тимофеев

Совхоз сүүн зэвсгэлэ
сэлгээг өтгүүдэл. Вала
дэлгээг 15—20 күн
дэлгээг дэлгээ өтгүүдэл

Ыдытны: Василий Петрович, соторутаагыта халыкка райсовет председателе М. Н. Сибиряков ыстатыһа бачааттоммуну Киини өлпө эппит, сүүрүн санааһын, арааһа, билгестэрин буолуо.

Эмнэт: Аахпытым,
Сүхүүнү ирмэрбачка
эрдэ өлөрүү практиката
биниги совхозна урукнут-
тан баара. Көккэ икки
сылга биниги тохсуушү-
га өлөрүүхтөх сылгылар-
батын эрдэ өлөртөөн эти
сорогуошпалатыбыт. Бы-
йыл даваны ити ныйманы
салгы тустарбыт буолдо

Максим Николасевич эгэр баар суол. Совхоз-пут сылга 100-чэжээ чу-
гаһыыр сүөһүнү кеннэ-
нан охтортообут көмүрө
баалара. Ол эрэри ба-
лаһаньыттан тахсар
суол атыгна көрбүн.
Вас мыйгар Дээрн сир
сүөһүнү батыһа...

сүөлүнү бүтүүнүн сүүс-
кэ биарон этин ысмылат-
таан зобинин, араана, та-
былдыбата буолуо. Сүө-
лү ахсаанын, төрүүр-үү-
һуур сүөлүнү теһо кыал-
ларынан элбөтөр сорука

нарбыт наада буолуо дин
саныбын.

Совхозтар структурала-
рын уларытар көм кэдэн
нөр быһыылаах. Онон
нн уонунан сыйларга
үөскөспүт баабытын-
дуолбутун, арааһа, үлэстэр
көмүтүт чутааһаа. Со-
нонун, этэллэрин курдук,
баайы-дуолу үлэстэр ту-
һунан боппуруос кетеру-
луннарын, ким элбэ-
һнах сүөһүлээх, сыйы-
лаах бэйэтин дьонутар-
сэргэтигэр элбээн тинсэ-
риэн сөп. Биир бэйэм са-
наабыр, сүөһү ахсаанын
сарбынар туһунан боппу-
руоһу кетергөтөн сэрэ-
һнах баара. Уопсайынан,
манна, сыйы-халты тут-
тарбат курдук, үчүгэйдик
толкундуурбут, сүбэлэ-
һэриит наада этэ.

Ынтығамы: Әнұғы соң-
қозқут бурдугу үүнә-
рәзччиләре бурдугу тар-
дар таас, мизәлгәсә бәл-
лурәстәрән Назахстанға
тиңгән турурәсубуттара
билдәләр. Иңә...

Сарын — П. А. Сто-
лыпин көрүнэни 80
сыла

хөтөдүдлүүтэ тгэрдибит
үгүс проблемалара биди-
гини даданы тын суолта-
ларын сүтөра иликтэр.

Синюкова: П. А. Столыпин 1903 сылыдаахын.

ССТА фотохройната

нги арийыан дуо,
Көмнө сайылыга?

От мыйн 30 күнүгэр эмнэ итти
ни маалдан, алта саастаах Аян
топ Вани балыһында нөрдөрбү
кисини тутатына оройон балыһа
тмгар, онтон атырдыах мыйн 6 кү
нүгэр Якутсай к. ыыппыттар.
Атырдыах мыйн 2 күнүгэр 45 саа
стаах Д. Аянитова, атырдыах мыйн
3 күнүгэр 18 саастаах М. Аяни
ва, 11 саастаах В. Сивцев, 9 саа
стаах Д. Сивцева, атырдыах мыйн
4 күнүгэр 14 саастаах Гоша Аяни
тов, атырдыах мыйн 5 күнүгэр 1
саастаах П. Сивцева балдыбыт
рын бидлэрбиттар. Кинилэр бар
бастаан учаастактаары балыһа
сыппыттар, онтон атырдыах мыйн
6 күнүгэр Чурапчыга көһөрүл
бүттэр. Ол күн 2 мыйн, турукта

Борне ПАВЛОВ,
«Саха сирэ» хаһыаттан
(Салгыыта бэчээттанна).

Кэргэнэ, кыһа, нймахтара.

3 №-дъх ЛТС АДМИНИСТРАЦИЯТА

Николасевтар

ушуу ызырахан ызырыттан олбүтүнүн изгилеринер Макарова Татьяна Петровнада, адалоругар, аймактарыгар дүрүн мутурданышын түздүздөр.

Чурапчинская районная типография Госкомпечати Якутской-Саха ССР, г. Чурапча, ул. Карла Маркса 28 (40)